

דף לד.**הרמב"ם הל' בכורות פ"ב ה"ח**

ען משפט א.

הרגיל לבכור שיפל בו מום **כגון שפטן דבלת על איזנו** עד שבא כלב ונטלה וחתך איזנו. או שהליך בין ברזל ועיטשיות של זוכחת כדי שתקטע ידו ונקטעה. או שאמר לנכרי להטיל בו מום. הרי זה לא ישחת עליו. זה הכלל כל מום שנעשה לדעתו אסור לו לשחת עליו ואם נעשה שלא לדעתו הרי זה שוחט עליו:

שור"ע יו"ד סימן שיג סעיף א

א. אסור להטיל מום **במכור**, ואפי' לגרום לו מום כגון ליתן דבלת ע"ג איזנו כדי שיטלנה הכלב ממש ויקטע לו איזנו. וכן אסור לומר לעכו"ם להטיל בו מום, ואם עשה בו מום בידים או בגרמתו אין שוחטין אותו על ידו עד שיפול בו מום אחר מעצמו. ואם מת המטיל בו מום אין קונסין את בניו אחريו, אלא שוחטין על פי אותו מום שעשה או גרם אביהם לבכור.

כפ. **כسف** משנה: הרגיל לבכור שיפול בו מום וכו'. בברייתא פרק כל פסולין המוקדשין שם. ומ"ש או שהליך בין ברזל וכו'. מעובדא דרבי צדוק דבסמוך אייכא למילך הכי ולישנא Dao שהליך היינו לומר שהוליכו הוא שם שם חלק מעצמו ודאי דלא הווי מרגיל שיפול בו מום. ומ"ש או שאמר לנכרי להטיל בו מום וכו' זה הכלל כל מום שנעשה לדעתו וכו'. משנה פרק כל פסולין המוקדשין (דף לד' ה):

צ. מברייתא **במכורות** דף כ"ז ע"א, ועיין בח"ס הביאו הפ"ת אותן א', אם בזה"ז האיסור הוא מן התורה או מדרבנן.

ק. שחכמים קנסו אותו ולא לבניו, ולפ"ז אם עברו ושותו אותו, הבשר מותר לאחרים. ש"ק ס"ק ב'.

עין משפט ב.

הרמב"ם הל' תרומות פ"ב הי"ד

התרומה לפחן בין טהורה לבין טמאה אפילו גטמא הגדון או התירוץ כלו קודם שיפריש הרי זה חייב להפריש ממנה תרומה בטמאה ולאתנה לפחן שנאמר (במדבר יח-ח) 'זאני נתתי לך את משמרת תרומתך'. אחת טהורה ואחת טמאה. הטהורה נאכלת לפחנים וטהמא יתנו בשירפה. אם היה שמן מدلיקין אותו. ואם היה דגן וכיוצא בו מסיקין בו את התנור:

הרמב"ם הל' תרומות פ"ג ה"א

התרומה נתנת לאכילה ולשתיה וلسוכה שהסתיכה היא בשתה שנאמר (טהילים קט-יח) 'וְתָבֹא כַּמִּים בְּקָרְבָּו וּבְשֶׁמֶן בְּעֵצָמוֹתָיו'. והשתיה בכלל אכילה. לאכל דבר שערכו לאכל. ולשתיות דבר שערכו לשתיות. ולסוקה דבר שערכו לסוקה. לא יסוק יין וחמצץ. אבל סך הוא את השמן הטעור ומدلיק את הטמא וזהו הנקרה שמן שירפה בכלל מקום:

שורע יו"ד סימן שלא מעיף יט

ט. כא. תרומה גדולה בזמן זהה שהיא לשריפה משום הטומאה שיעורה

ר. **כسف** משנה: התרומה ניתנת לאכילה ולשתיה וכו' עד אבל סך הוא את השמן. משנה פ"ח דשביעית (משנה ב'): ומ"ש ומدلיק את הטמא. פ' במה מدلיקין (דף כ"ה):

בכל שהוא.

הגה: ונותנה בזה"ז לכל כהן שירצה בין חבר בין עם הארץ והוא שורפה, יוכל להניחה ולשורפה ולהנות ממנה בשעת שריפה, אבל זר אסור ליהנות ממנה גם בשעת שריפתה, אבל שאר הנאות שאינן מכללות אותה מותרות גם לזר^ב.

הגה: תרומה שלא הוכשרה אסור לשורפה, ע"כ טוב להכשרה^ג קודם המירוח כדי שתתקבל טומאה ויכול לשורפה.

ט. כב. בשנה הראשונה מהשmittה מפריישין מעשר שני^ד וכן בשנה השני והרביעית ובחמשית, אבל בשלישית ובששית אחר שפריישין מעשר ראשון מפריישין מעשר עני ונוהנו לעניים, ואין בשתי שנים אלו מעשר שני. ועליו נאמר מקצת שלוש שנים תוכיא את כל מעשר התבואה^ה וכור' ובא הלוי כי אין לו חלק וכו'.

ט. כג. שנה השmittה כולה הפקר, ואין בה לא תרומה ולא מעשרות כלל,

ש. דודוקא בתרומה הנאכלת חכמים נתנו בה שיעור, אבל לא כשהיא הולכת לשריפה שאז היא כדין תורה חטה אחת פוטרת הכרוי. ש"ך ס"ק ל'.

ט. ולא חוששין שמא יבא לאכלה, לפי שהכהנים נזהרים בזה כיוון שידוע לכל שאין היום תרומה שנאכלת. ש"ך ס"ק ל"א.

א. אבל כהן שמלדיקה וננה ממנה מותר גם לישראל ליהנות ממנה גם אם יצא הכהן ממשם כיוון שהודלקה בהיתר. ש"ך ס"ק ל"ג.

ב. מפסחים כ"ג ע"א, ועיין בגאון אותן מ"ז.

ג. בזילוף מים או אחד משבעת המשקין, ואז מותר לשורפה. ש"ך ס"ק ל"ד. אבל אחר מירוח שכבר נתקיים בתרומה אסור להכירה לקבל טומאה שאסורה לגרים טומאה לתרומה תהורה. ש"ך ס"ק ל"ה.

ד. ונותנו ללי שנאמר ולבני לוי הנה נתתי כל מעשר בישראל. וי"א שנותנו אף לכחן כך הביא הטור, והטעם שקנסו הלויים בימי עזרא על שלא עלו. ש"ך ס"ק ל"ז.

ה. הינו שיבא הלוי ויטול מעשר ראשון ואח"כ והגר והיתום והאלמנה דסתמן עניים ויטלו את המעשר שני של שנה זו שהוא לעניים, ולא תאכלנו בירושלים בדרך שאר השניהם אלא הם יאכלו ושבעו. ש"ך ס"ק ל"ט.

את הספרים "דף הימוי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסתכמהיהם של גדולי ישראל, ניתן להציג בהוצאה "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

ובחוצה לארץ שאין בה שמיטה קרקע מפרישין בשנת שמיטה, בארץ מצרים ובעomon ומואב מעשר עני^ו אחרי מעשר ראשון ובראשון סוריה מפרישין בה מעשר שני^ז כמו ברוב השנים.

ושנת השמיטה האמיתית הייתה שנת השי"ג^ח.

הגה: י"א אם עכו"ם מכיר פירות בשביעית לישראל וגמר מלאכתו היה ביד הארץ חייבם בתו"^ט, ומפריש מעשר עני כדי עמו ומואב.

הרמב"ם הל' עבדים פי"ד הי"ג עין משפט ג.

המקדש את בתו^ו כשהיא קטנה ונתרמלה או נתגרשה איןו יכול למכרה שאין אדם יכול למفرد את בתו לשפחות אחר אישות. אבל מכרה לשפחה אחר שפחות. כיצד. מכרה לשפחות תחולת ויעד אותה האדון

ו. לפי שם סוכין הארץ תיקנו במקום מעשר שני שיתנו מעשר עני, כדי שיבאו שם עני א"י ויתפרנסו ממנו. ש"ך ס"ק מ"א.

ז. שהיא רחוקה מא"י ואין עני א"י יכולים לבא שם מפרישין מעשר שני כמו ברוב השנהים. ש"ך ס"ק מ"ב.

ח. וכן ימנה לעולם ذ' שנים אחר ذ' שנים דק"יל שנת החמשים עולה לכאן ולכאן. ש"ך ס"ק מ"ג.

ט. ב"י בשם כפתור ופרה. ועיין בפ"ת שהביא בשם מהר"י מטראני בח"א סי' מ"ב שהאריך לסתור פסק זה.

ו. בסוף משנה: המקדש את בתו וכו' עד כמו שביארנו. ברייתא שם ופסק כת"ק אלא דייכא למידך דאמירנן הטעם (דף י"ח ע"ב) אפלוגתא דת"ק ור"ש ובפלוגתא הדני תנאי דתניא בבגדיו בה כיוון שפירש טליתו עליה שוב איינו רשאי למכרה דברי ר"ע ר"א אומר כיון שבגד בה שוב איינו רשאי למכרה כלומר ות"ק קר"ע ומשמע דה"פ כיוון שפירש טליתו עליה האדון לשם עוד שוב אין האב רשאי למכרה וא"כ היאך פסקadam יעד אותה האדון ומת האדון או גירושה וחזרה לרשות האב הרי האב מוכרה פעמייניה ושםא ייל דרבינו היה מפרש כיון שפירש טליתו עליה הינו אם קידשה לאחר אבל אם יעדה אדון אה"ן רשאי למכרה דס"ל מוכרה לשפחות אחר שפחות:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדר" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמתיהם של גדולי ישראל, ניתן להציג בהוצאה "כתרם" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

וְמֵת הָאָדוֹן אָוֶן גַּרְשָׁה וְחַזְרָה לִרְשָׁוֹת הָאָב כַּשְׁהִיא קַטְנָה בָּגַרְיָה הָאָב מִזְכָּרָה פְּעֻם שְׁנִיה אֲפָלוּ לְכָהָן. וְכֵן אָם נִפְלָה לְפָנַי יִבְמַם מִן הַיְּעוֹד וְחַלְצָן לְהָאָף עַל פִּי שְׁהִיא חַלְוָצָה פְּסָולָה מִפָּנַי שְׁהִיא קַטְנָה בָּגַרְיָה נִפְسָלָה מִן הַכְּהָבָה וַיַּשְׁלַח לְמִכְרָה לְכָהָן הַזָּאֵיל וְקִדְוָשֵׁין תּוֹפְסִין בָּה כְּמוֹ שְׁגַנְתְּבָאָר:

הרמב"ם הל' בכורות פ"ב ח'ז

עיין משפט ד.

המיטיל מום **בבכור** הַזָּאֵיל וְעַשָּׂה עַבְרָה קְוָנְסִין אֹתוֹ וְאֵינוֹ נְשָׁחַט עַל מום זה עד שיפל בו מום אחר מְאַלְיוֹ. וְאֵם מֵת זה הַחוֹטֵא מִתֶּר לְבָנוֹ לְשָׁחַטוֹ עַל מום שְׁעַשָּׂה אָבָיו שֶׁלָּא קָנָסוּ בָנוֹ אַחֲרָיו:

שור"ע יו"ד סימן שיג מעיף א

א. אסור להטיל מום **בבכור**, ואפי' לגרום לו מום כגון ליתן דבללה ע"ג אזנו כדי שיטלנה הכלב שם ויקטע לו אזנו. וכן אסור לומר לעכו"ם להטיל בו מום, ואם עשה בו מום בידים או בגרמתו אין שוחטין אותו על ידו עד שיפול בו מום אחר מעצמו. ואם מת המטיל בו מום אין קונסין את בניו אחريו^ל, אלא שוחטין על פי אותו מום שעשה או גרם אביהם לבכור.

ב. **כטף** **משנה**: המטיל מום **בבכור** וכו'. במשנה פרק כל פסולי המקדשין (דף ל"ז) פלוגתא דתנאי ופסק כחכמים. ומ"ש ואם מת זה החוטא מוותר לבנו לשוחטו וכו'. שם בעיא דאיישיטה:

ל. מברייתא **בכורות** דף כ"ז ע"א, ועיין בח"ס הביאו הפ"ת אותן א', אם בזה"ז האיסור הוא מן התורה או מדרבנן.

מ. שחכמים קנסו אותו ולא לבניו, ולפ"ז אם עברו ושהטו אותו, הבשר מוותר לאחרים. ש"ך ס"ק ב'.

דף לד:

הרמב"ם הל' טומאת צרעת פ"י ה"ג

עין משפט א.

מי שנתקצתה בהרטו **בכליה שלא בכוננה טהור.** קצתה בכוננה אם קצץ כל הבשרא חמץ המקיפה אפילו בחוט השערת אין לו טהרה עולמית. קצתה בaczemzom אין לו טהרה עד שתפרח בכלו:

הרמב"ם הל' טומאת צרעת פ"י ה"ב

עין משפט ב.

התולש סימני טמאה או שכואה את המחייב עד שלא בא אצל פהן הרי זה טהור. וכן אם עשה כן ביום הסגר הרי זה טהור לאחר ימי הסגר. ואם תלשן אחר שהחלט בפהן הרי זה מחליט כשהיה ולאין לו טהרה עד שתפרח הצרעת בכלו או עד שתתמעט בהרטו מפגריס:

ג. **כسف** משנה: מי שנתקצתה בהרטו וכו'. שם: ומה שכתב קצתה בכוננה אם קצץ כל הבשרandi וכו'. שם קצתה מתכוין ר'א אומר לכשיולד לו נגע אחר ויתהר ממנו וחכ'א עד שתפרח בכלו וכותב ובינו שם כבר בארנו בתוספתא כי כאשר חתך הבורת בכללה עם קצת בשר חי המקיף בה משטח הגוף הנה אין לו טהרה עולמית לדברי הכל חתך קצת הבורת ונשאר ממנו כל שהוא הוא יטהר כשתפרח בכלו לדברי הכל ואמנם חלקו במשנה כשהחטך בaczemzom והלכה כחכמים עכ'יל. וכותב ובינו שמשwon דעתמא משום דהיכא דעתך הנגע כל כך דקצץ עמה בשר חי ראוי לנקטו טפי וכששייר ממנו לא קנסין ליה כולי האי כשלא דקדק לחטט אחריה עכ'יל. ולע'יד נראה דעתמא משום דכינן דין לו טהרה עד שתפרח בכלו כשקצץ בשר חי המקיפה והדר פרחה בכלו חזין למקום אותו בשר חי המקיפה כאילו עדיין אותו בשר חי עומד שם והרי לא פרחה בכלו:

ד. **כسف** משנה: התולש סימני טומאה וכו'. משנה פרק שביעי דנגעים וכרכ' עקיבא שהודה לו ר'יג ור' יהושע ואמרו לו יפה אמרת כדאמרין בתוספתא: ואין לו טהרה וכו'. שם וכחכמים:

הרמב"ם הל' טומאת צרעת פ"ט ח"ח

ען משפט ג.

חַתֵּן שְׁנָרָא בּוֹ נִגְעַע נוֹתָנִין לוֹ כֹּל שְׁבֻעָת יְמֵי הַמְשֻׁתָּה. וְכֵן אִם נִרְאָה בְּגֶדְיוֹ אוֹ בְּבֵיתוֹ אֵין רُזְאֵין אָוֹתָן עַד לְאַחֲרַ הַמְשֻׁתָּה. וְכֵן בָּרְגָּל נוֹתָנִין לוֹ כֹּל יְמּוֹת הַرְגָּל שְׁנָאָמֵר (וַיַּקְרָא יְדֵלָו) 'זֶצַח הַפְּהָנָן וַפְּנֵו אֶת הַבֵּית' וְגוּ' אִם הַמְתִינָה תֹּרֶה לְדִבֶר הַרְשָׁוֹת שֶׁלֹּא יַטְמֵאוּ כְּלֵיו קָל וְחַמֵּר לְדִבֶר מִצְחָה:

הרמב"ם הל' עבדים פ"ח ח"א

ען משפט ד.

הַמּוֹכֵר אֶת עַבְדוֹ לְעַכּוּ'ים יֵצֵא בֶן חֹרֵין וְכּוֹפֵין אֶת רַבּוֹ לְחַזּוֹר וְלִקְנוֹתֹ מִן הַעַכּוּ'ים עַד עִשְׂרָה בְּדָמָיו וְכּוֹתֵב לוֹ גַּט שְׁחַרְוֹר וַיּוֹצֵא. וְאִם לֹא רְצָה הַעַכּוּ'ים לִמְכֹרוֹ אַפְלוֹ בְּעִשְׂרָה בְּדָמָיו אֵין מִחְיָבֵין אֶת תְּוֹךְ. וְקַנֵּס זֶה אֵין גּוֹבֵין

ע. **כسف משנה:** חתן שנראה בו נגע וכוכו וכן ברجل נתנין לו כל ימות הרجل. פרק ג' דוגעים:

פ. **כسف משנה:** המוכר את עבדו לעכו"ם יצא בן חורין. משנה פרק השולח (דף מ"ג) ופירש"י יצא בן חורין אם ברוח מן העכו"ם או שקסנוו ביד לפדותו כדאמרין לקמן כשיפדנו לא ישתעבר לו וקנס חכמים הוא שהפקיעו מן המצוות. ומ"ש וכופין את רבו לחזור ולקנוותו מן העכו"ם עד עשרה בدمיו. שם מימרא דרביביל וככלישנא בתרא. ומ"ש וכותב לו גט שיחרור ויוציא. פשות הו. ומ"ש וקנס זה אין גוביין אותו ודניין אותו אלא בכ"ד מומחין. כן כתוב הר"ף וז"ל וחוזנן לנגן דין אמר שלא מגבנן האי קנסא אלא בא"י אבל בח"ל לא שלא מגבנן קנסא בבל עד כאן לשונו והרא"ש כתוב ותמהתי על דברי הגאון דמה עניין זה לכנסות דין גוביין בבל דהינו קנסות שחביבה תורה ואין גוביין אותו בבל מושם דבעינן מומחין ואין סמכים בבל אבל אם חכמים תיקנו קנסות לעשות סייג לתורה למה לא יגיבו אותם בבל עכ"ל ורוביינו כתוב בדברי הגאון והרא"ף. ומ"ש ואם מת המוכר אין קונסין את היורש וכו'. שם בעיא דעתישטא:

אותו וְדַגָּן אֶתֵּן אֶלָּא בַּבִּית דִין מִמְחִין. וְאֵם מֵת הַמּוֹכֵר אֵין קָוָנֵסִין אֶת הַיּוֹרֵש לְהַחֲזִיר אֶת הַעֲבֵד לְשָׁחָרוֹר:

הרמב"ם הל' יום טוב פ"ז ח"ד

ein meshet ha.

וְאָסָור לְאָדָם שִׁיתְפּוֹן וַיַּאֲחַר מְלָאכֹת אַלְוֹ וְכִיּוֹצָא בְּהַזְּנוּנִים כִּי לְעַשְׂוֹתָן בָּמּוֹעֵד מִפְנֵי שֶׁהוּא פָנָוי. וְכָל הַמְּכוֹן מְלָאכָתוֹ וַהֲנִיחָה לְמּוֹעֵד וְעַשְׂאָה בָמּוֹעֵד בֵּית דִין מִאָבְדִין אֶתֵּן וּמִפְקִידִין אֶתֵּן אֶתֵּן כִּי מְלָאכָתוֹ וְמֵת אֵין קָוָנֵסִין בְּנֵו אַחֲרֵיו וְאֵין מִאָבְדִין אֶתֵּן מִמְנָנוּ. וְאֵין מַונְעֵין הַבָּן מְלֻעָשָׂות אֶתֵּן מְלָאכָה בָמּוֹעֵד כִּי שֶׁלֹא תָאַבֵּד:

הרמב"ם הל' שמיטה ויובל פ"א ח"ג

ein meshet 10.

הַחֲזִיר אֶת שְׁדָהוּ אָוֹ נָרָה או זְבַלָה בְשִׁבְיעִית כִּי שְׁתָהִיה יִפְהָה לְזַרְיעָה בָמּוֹצָאי שִׁבְיעִית קָוָנֵסִין אֶתֵּן וְלֹא יִזְרַעַנָה בָמּוֹצָאי שִׁבְיעִית. וְאֵין חֹכְרִין אֶתֵּן מִמְנָנוּ כִּי לְזַרְעָה אֶלָּא תַּהֲיֵה לְפָנָיו. וְאֵם מֵת יִזְרַעַנָה בְּנֵו:

צ. **כسف משנה:** החורש את שדהו וכו'. משנה פ"ד דשביעית (משנה ב') שדה שנטיבבה או שנדיירה לא תזרע במוצאי שביעית: ומ"ש אין חוכרין אותה ממנה. גם זה משנה ג', שם חוכרים נירים מן העכו"ם בשביעית אבל לא מישראל. ומה שכחוב ואם מת יזרענה בנו. שם בירושלמי ובפרק מי שהפק (דף י"ג) ובפרק השולח (דף ל"ה): ובפרק כל פסולין המקדשין (דף מ"ד):

עין משפט ה.

הרמב"ם הל' בכורות פ"ב ח'ז

המיטיל מום בבכור **ק** הואיל ועשה עבירה קונסין אותו
לאינו נשחט על מום זה עד שיפל בו מום אחר מאלו.
ואם מת זה החוטא מתר לבנו לשחטו על מום שעשה
אביו שלא קנסו בנו אחريו:

ש"ע יו"ד סימן שיג מעיף א

עין לעיל דף לד. עין משפט ג

ק. **כسف** משנה: המיטיל מום בבכור וכו'. במשנה פרק כל פטולי המקדשין (דף לד')
פלוגתא דתנאי ופסק כחכמים. ומ"ש ואם מת זה החוטא מותר לבנו לשוחתו וכו'. שם
בעיא דאייפשיטה:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בhattcomotihem של גDOI ירושלים, ניתן להציג בהוצאה "ctrms" בטלפון 02-5712225 או 02-5712225
email: minchat.aaa@gmail.com